

Verksamhetsberättelse 2024

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

POLITIK OCH PÅVERKAN

Samtal med politiker och beslutsfattare	sid 4
Påverkanskampanjer och kunskapsspridning	sid 12
Samverkan, patientråd och nätverk	sid 15

FÖRENINGsutveckling	sid 20
---------------------	--------

KUNSKAPSSPRIDNING

Aktiviteter och utåtriktad verksamhet	sid 21
Sociala medier och kommunikation	sid 26

EGENVÅRDSutbildningar	sid 28
-----------------------	--------

Stöd till innovation och utveckling	sid 30
-------------------------------------	--------

EKONOMI	sid 30
---------	--------

FÖRTROENDEVALDA	sid 31
-----------------	--------

Diabetes Stockholm

FÖR ETT BRA LIV MED DIABETES

Diabetes Stockholm är en ideell intresseorganisation för personer med diabetes och deras närstående. Vår målsättning är att diabetesvården i regionen ska hålla hög kvalitet. Vi arbetar för att de som lever med diabetes ska få inflytande över sin individuella vård och behandling. Vi vill öka kunskapen om diabetes både i samhället och hos de som lever med sjukdomen.

Att påverka samhället och förbättra villkoren för barn och vuxna med diabetes är grunden i föreningens arbete. Föreningen erbjuder kurs-/utbildningsverksamhet, gemenskap och möjlighet till engagemang.

Under 2024 har föreningen, på grund av kraftigt minskade intäkter från regionens intressepolitiska bidrag, varit tvungen att genomföra en hel del besparingsåtgärder. Trots sämre förutsättningar att genomföra aktiviteter och verksamhet har föreningen ansträngt sig för att detta så lite som möjligt ska påverka vårt uppdrag att ge stöd, kunskap och handlingskraft till de som lever med diabetes i regionen.

Vår intressepolitiska verksamhet är navet i föreningen och vi är stolta över det långsiktiga arbetet i att utveckla och bidra till ökad kvalitet i diabetesvården. Under 2024 arrangerade föreningen ett mycket uppskattat seminarium, Diabetesdialog, där nyckelpersoner inom regionen samlades för att tillsammans ta fram konkreta förslag på förbättringar inom diabetesvården.

Samverkan är ett nyckelord för föreningens arbete och vi är en efterfrågad part i brukarråd, samverkansmöten och samarbetsprojekt.

Föreningens egenvårdsutbildningar är fortsatt populära och erbjuds inte bara till våra medlemmar utan även till allmänhet och vårdprofession. Under året har vi arrangerat en mix av digitala och fysiska utbildningar med runt 1 000 deltagare.

Trots att vi kan se vissa förbättringar inom diabetesvården är Diabetes Stockholm långt ifrån nöjda. Det är fortfarande alltför många som inte får behandling insatt i tid eller tillräckligt stöd för att kunna sköta sin diabetes och därmed undvika att utveckla komplikationer. Här kan vi i Diabetes Stockholm vara med och göra skillnad.

POLITIK OCH PÅVERKAN

Vi har under 2024 fortsatt med vårt enträgna arbete med att skapa och underhålla våra kontakter och nätverk. När det gäller politiker och beslutsfattare hade vi önskat fler fysiska träffar. Kontakten har varit mestadels via mejl och att vi träffats vid aktiviteter vi båda besökt. Vi har dock alltid sett till att vi fått en liten pratstund.

Det har inte varit brist på aktiviteter detta verksamhetsår. Vi har fortsatt arbetat med flera etablerade samverkansorgan och nya har tillkommit, både på företagssidan och med andra systerorganisationer eller vårdgivare. Att få kontakt med primärvården är fortfarande en svår nöt att knäcka. Men här har det börjat röra på sig vilket är väldigt värdefullt. Vi har hittat nya kontakter och blivit inbjudna att komma och berätta om vår verksamhet. Både viktigt och roligt.

Det vi är stolta över är att vi blir efterfrågade i olika sammanhang och att arrangemang vi anordnar alltid välkomnas. Vi har lätt att få företrädare att tacka ja till inbjudningar och att delta som medverkande på våra aktiviteter. Det stärker vårt varumärke och gör oss mer relevanta. Men det är en så kallad färskvara. Slutar vi att delta på grund av bristande ekonomiska förutsättningar försvinner vi från agendan. Det vore djupt olyckligt och, tror vi, inte önskvärt av någon.

SAMTAL MED POLITIKER, BESLUTSFATTARE OCH VÅRDEN

Det är viktigt att vi som förening för en dialog med de ansvariga i regionen. Både med politiker, beslutsfattare och tjänstemän inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Tillsammans med våra regelbundna möten med vården utgör det arbetet kärnan i föreningens verksamhet.

TRÄFF MED REGIONRÅDET KARIN FÄLLDIN (C)

Karin Fälldin har ansvar för framför allt primärvården. Vi hade bra och givande diskussioner om vad vi har på gång när det gäller vårt förbättringsprojekt i primärvården, hur vi ser på vår roll och att vi gärna bidrar med vår kunskap i ett konstruktivt samarbete.

TRÄFF MED REGIONRÅDET CARL-JOHAN SCHILLER (KD)

Föreningen uppdaterade Carl-Johan Schiller om viktiga utvecklingsområden inom diabetesvården samt utmaningen med allt fler äldre med typ 1-diabetes som har behov av vård och omsorg.

MEDVERKAN PÅ CAPIO LEDARSKAPSDAGAR

Det är alltid roligt att bli efterfrågade och medverka i olika sammanhang. Tidigare verksamhetschefen på Akademiskt specialistcentrum, Sofia Ernestam, som föreningen har samarbetat med under flera år, finns numera på Capio som chefsläkare. Föreningen blev inbjuden till Capios ledarskapsdagar för att ge patientföreningens perspektiv på nedanstående trender som påverkar sjukvården. Det var en givande dag med både nya kontakter och spännande insikter.

DIALOGMÖTE FÖRFRÅGNINGSUNDERLAG VÅRDVAL VÅRDCENTRAL

Ett viktigt möte som vi deltog i under året handlade om det nya förfrågningsunderlaget när det gäller vårdcentralerna. På hälso- och sjukvårdsförvaltningen pågick en revideringsprocess av förfrågningsunderlaget. Ett förfrågningsunderlag beskriver vårdcentralernas uppdrag och ersättning. Flera olika intressenter var inbjudna, bland annat vi patientföreträdare med särskilt intresse för vårdcentralernas verksamhet. Exempel på områden som analyseras för närvarande är geografisk spridning, underleverantörer, kompetenser och omfattning av verksamheten. Några stora förändringar i uppdraget har inte planerats i nuläget. Under hösten kommer förfrågningsunderlaget delges den politiska beredningen för den fortsatta processen. Föreningen är glad över att vi bjuds in till förvaltningens dialogmöten för att lyfta diabetesföreningens perspektiv och synpunkter.

SEMINARIUM I RIKSDAGEN

I februari bjöds vi in till ett spännande seminarium om apotekens roll nu och i framtiden. Hur vill vi använda den kompetens som finns på apoteken och hur kan de bli en del av vårdkedjan?

Seminariet bjöd på ett antal intressanta presentationer både av hur det ser ut i Sverige och internationella utblickar. Avslutningsvis fick företrädare för alla partier i riksdagen delta i en panel för att reflektera och ge sin bild av apotekens roll som en del av vården.

Vilka apotek vill de ha i framtiden för att möta behoven med alltmer avancerade behandlingar, sårbara leveranskedjor för läkemedel, en åldrande befolkning och en högt belastad primärvård.? Det var några frågor som diskuterades.

Hur kan vi använda apotekens tillgänglighet och farmaceuternas kompetens optimalt? frågade apoteksföreningens VD Johan Waller panelen. Kan och borde apoteken bli en mer integrerad del av primärvården?

Här ser föreningen en stor potential och politikerpanelen var också positiv i lite varierande grad, men alla såg att apotekens roll och uppdrag kan utvecklas.

EVENT OCH UTSTÄLLNING OM ALLTID ÖPPET

Alltid öppet är Region Stockholms applikation för kommunikation mellan patienter/invånare och vården. En första bekantskap med denna app fick många av oss i samband med vaccination mot covid-19. I januari 2020 var det 40 000 personer som hade laddat ner appen Alltid öppet, motsvarad siffra var efter ett år 2,2 miljoner. Vilken utveckling.

Idag används appen flitigt av vården inom Region Stockholm. Många inom vården och i samhället vet att appen finns, men kanske inte alltid vilka tjänster eller funktioner som finns i den. Därför genomfördes en workshop och ett event kring Alltid öppet. Syftet med eventet var att lära ut mer om appens funktioner, lyssna till hur vårdgivare använder den, mingla och få tips.

Ett annat viktigt syfte med dagen var också att deltagarna kunde ta med sig en idé som man hade och få hjälp på plats, direkt.

Diabetes Stockholm medverkade som patientorganisation på eventet och berättade om våra erfarenheter och vilka möjligheter vi ser framöver för Alltid öppet.

DENTDI SAMVERKAN MELLAN FOLKTANDVÅRDEN OCH PRIMÄRVÅRDEN

Målsättningen med mötet var att utbyta tankar utifrån Medeons arbete i Malmö med Dent2Health samt Cities changing Diabetes och framför allt beskriva projektet DentDi som genomförs i Region Stockholm. De som medverkade på mötet var vi från Diabetes Stockholm, Diabetes Sverige och representanter från Medeon och projektledningen från DentDi.

Projektet DentDi bygger på samverkan mellan folktandvården och primärvården för att hitta personer som riskerar eller har typ 2 diabetes.

Här finns mer information:

<https://www.akademisktprimarvardscentrum.se/om-oss/projektkatalog/dentdi---tidig-upptackt-av-diabetes-genom-samverkan-mefolktandvarden/>

MÖTE MED REGIONALA PROGRAMRÅDET (RPO)

Sveriges regioner har skapat ett gemensamt system för kunskapsstyrning. Syftet är att få en mer kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet.

Kunskapsstyrningssystemet handlar om att utveckla, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom hälso- och sjukvården. Målet är att bästa kunskap ska finnas tillgänglig och användas i varje patientmöte. Både på nationell och regional nivå finns det diagnosgrupper som träffas regelbundet för att uppnå målet om en jämlik och effektiv vård.

Den regionala organisationen i Stockholm för området diabetes leds av Martin Larsson som är endokrinolog på Karolinska Solna. Diabetes Stockholm har regelbundna träffar med Martin Larsson och Karin Nilsson, processledaren i rådet.

Möte sker 2 ggr/år och då berättar vi vad som är på gång hos oss och de delger vad de har fokus på just nu. Väldigt givande och bra möten. Ofta hittar vi olika samarbeten och gemensamma aktiviteter av olika slag.

Vid detta tillfälle berättade vi om våra planer med ett primärvårdsprojekt och de tog upp rådets prioriteringar just nu med att minska kardiovaskulär risk hos patienter med diabetes typ 1 och typ 2.

FRAMTIDENS SCREENING - REVOLUTIONERANDE TIDIG UPPTÄCKT ELLER KOSTSAM ÖVERBEHANDLING?

Diabetes Stockholm och Diabetes Sverige är involverade i ett projekt kopplat till precisionshälsa med fokus på prevention av autoimmuna sjukdomar. Tanken är att utveckla AI-algoritmer för att identifiera individer som riskerar att utveckla typ 1-diabetes och möjliggöra prevention och tidig behandling. Visionen är att typ 1-diabetes på sikt ska ingå i ett allmänt screeningprogram för barn och kunna botas.

Denna konferens genomfördes av deltagarna i projektet som är läkemedelsbolaget Diamyd Medical AB som är koordinator för ASSET – AI for Sustainable Prevention of Autoimmunity in the Society, Lunds universitet, Sahlgrenska universitetssjukhuset, Universitetssjukhuset Örebro, Svenska diabetesregistret och Leading Health Care (LHC). LHC:s roll är att tydliggöra vilka organisatoriska, ekonomiska och juridiska förutsättningar som krävs för att föra in de föreslagna precisionshälsolösningarna i det svenska sjukvårdssystemet. Ett väldigt spännande projekt som vi givetvis följer och medverkar i.

DIABETESUTBILDNING FÖR PERSONER MED TYP 2-DIABETES VID VÄSBY VC

En av våra medlemmar har genom deltagande i våra utbildningar fått bra stöd och hjälp för att hantera sin diabetes. Så pass bra att hans diabetessköterska uppmärksammade förändringen. Det är så roligt att kunna dela att han också berättade att det enligt honom var just föreningens stöd som givit så positiva resultat. Diabetessköterskan blev nyfiken på oss och på våra utbildningar.

Föreningen blev inbjuden att medverka på deras diabetesutbildning för en grupp personer med typ 2 diabetes. Runt 10 personer samlades och både diabetesläkare och diabetessjuksköterska deltog. Bra upplägg och roligt att kunna berätta vad vi kan göra för att komplettera vårdcentralens utbildning. Vi hoppas på fortsatt samarbete framöver.

TRÄFF MED CENTRUM FÖR DIABETES

En gång varje termin träffar vi ledningen för enheten Centrum för Diabetes. Det är för att utbyta erfarenheter och hitta områden där vi kan samverka. Sedan vi träffades senast har det varit ett högt tryck på verksamheten och ett stort remissinflöde. Inför 2025 får de ett utökat uppdrag med 500 vårdtillfällen. Även om enheten ligger i Solna tar de emot patienter från hela Stockholm.

Vi tog upp dagvårdsutbildningen som vi medverkar på och frågade lite kring deras planer runt den. De berättade om sin satsning på hjärta och njurar kopplat till diabetes samt om deras projekt med digitala ronder och hjärtsvikt tillsammans med kardiologerna. De kommer även att erbjuda en hjärtskola. Diabetes Stockholm berättade om ett projekt kopplat till primärvården, tankar på en anhörigutbildning, regionala programrådet och hur vi kan finnas med där. Vi pratade också om frågan äldre och diabetes, vilket ledde till debattartikeln som finns redovisad längre ned i den här berättelsen.

RUNDABORDSSAMTAL DIABETES MED TLV

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, TLV, bjöd in intressenter från professionen och patientorganisationer till ett möte för att uppdatera oss om vad som händer på diabetesområdet som myndigheten har ansvar för.

På agendan var:

- Marknadsöversikt insuliner – sammanfattning av olika direktverkande måltidsinsuliner och långverkande insuliner
- Aktuella utredningar inom diabetesområdet
- Uppföljning av förtydligad formulering av förmånsbegränsningen för GLP-1-receptoragonister (läkemedel främst för de som har typ 2 diabetes)
- Läkemedelsbrister – TLV:s roll för att förebygga och avhjälpa brister

PATIENTRIKSDAGEN 2024

För femte gången samlades patientorganisationer, politiker och sakkunniga till ett möte där patienter, närstående/anhöriga och patientföreträdare styrde agendan och diskussionen. I år blev även vi som regional patientorganisation inbjuden.

Årets tema kretsade kring hälsodata och ett manifest som tagits fram utifrån fem punkter:

1. Jag har makt över min hälsodata och tillgång till den
2. Jag vill att min hälsodata skyddas från obehöriga
3. Jag vill att min hälsodata ska finnas tillgänglig när den behövs i vården
4. Jag vill bidra till forskningen och till nya behandlingsmetoder
5. Jag vill veta hur min hälsodata används

En bra dag med många intressanta föredragningar och diskussioner.

RIKSDAGSSEMINARIUM OM LÄKEMEDELSUTREDNINGEN.

På initiativ av Marie-Louise Händel Sandström (M) och Dan Hovskär (KD) arrangerades ett riksdagsseminarium. Frågan handlade om "Ska vi öppna 2018 års läkemedelsutredning? Finns det förslag som fortfarande vore bra att realisera?"
Intressanta diskussioner och bra tillfälle att nätverka.

AKADEMISKT SPECIALISTCENTRUM, APC

Diabetes Stockholm har, sedan Akademiskt specialistcentrum öppnade, haft ett nära samarbete med ledning och personal. Föreningen deltar i utvecklingsarbete, på personaldagar och sitter med i patientrådet.

Under året har APC byggt ut sina lokaler och bjöd därför in patientföreningar, politiker och personal till ett öppningsmingel. Föreningen passade på att prata med regionråd Talla Alkurdi, (S), om diabetesvården i regionen.

DIABETESDIALOG 25 OKTOBER

Diabetesdialog Stockholm startade 2019 som ett projekt tillsammans med professionen inom diabetesvården. Syftet var att skapa en arena där goda exempel, erfarenhetsutbyte och inspiration från andra regioner skulle leda till att öka incitamenten för verksamhetsutveckling och för att förbättra diabetesvården.

I år ville vi förnya konceptet och konferensen genom att bjuda in till en halvdag i stället för en heldag. Syftet var att göra det möjligt för flera att delta på hela konferensen. Upplägget var lite annorlunda, men utgångspunkten var som alltid att den ska vara aktuell, givande, lärorik, matnyttig och något att "sätta tänderna i" omgående. I år hade vi ambulerande föreläsare som vid varje bord gjorde en presentation utifrån olika ämnen.

Inledningen gjordes av Martin Larsson RPO (regionala programområdet) för att berätta om läget i diabetesvården just nu.

Dagens olika teman:

- Flera sätt att möta och kommunicera med vården
- Beslutsstöd och digital revolution
- Klusterexempel från Region Stockholm
- Exempel på innovation från olika delar av landet
- DentDi, projekt om riskgrupper som kan upptäckas i tandvården

Efter att alla fem hade gjort sina presentationer vid varje bord fanns en timme till reflektion och redovisning utifrån vad alla kan ta med sig hem och göra verkstad av.

Här kan du läsa en fördjupad rapport från mötet;

<https://diabetesstockholm.se/diabetesdialog>

PÅVERKANSKAMPANJER OCH KUNSKAPSSPRIDNING

DEBATTARTIKLAR

Äldre personer med typ 1 diabetes - en ny utmaning för vården i takt med att vi lever längre

Att vi får bättre hälsa och lever längre är positivt men inte utan att det för med sig utmaningar för hälso- och sjukvården. I och med att vi lever längre ökar även gruppen som lever med kroniska sjukdomar. Det är fantastisk att fler och fler som lever med typ 1-diabetes får en chans att leva långt upp i åren. Men tillsammans med åldrandets sjukdomar som demens blir det en stor utmaning både för den regionala vården som för kommunerna.

<https://diabetesstockholm.se/nyheter/typ-1-diabetes-och-demens-blir-ny-utmaning>

Personer med schizofreni riskerar typ 2-diabetes

Efter att vi deltagit på ett gemensamt möte med Schizofreniförbundet upptäckte vi gemensamma utmaningar vilket resulterade i en gemensam debattartikel. Viktuppgången som drabbar personer med schizofreni är inte bara ett kosmetiskt problem, utan en allvarlig hälsorisk. Som konsekvenser av sjukdomens karaktär samt viss antipsykotisk läkemedelsbehandling, riskerar många av dessa patienter att drabbas av grav övervikt och typ 2-diabetes. Behandling behövs för båda diagnoserna, men alla får inte tillgång till effektiva läkemedel trots att det finns medicinska behandlingar som kan hjälpa till att kontrollera och i vissa fall bromsa sjukdomsutvecklingen.

<https://diabetesstockholm.se/nyheter/personer-med-schizofreni-riskerar-typ-2-diabetes>.

ALMEDALEN 2024

Numera börjar politikerdagarna runt sista veckan i juni. På den arena som vi är aktiva på, vård och omsorg, var i princip alla seminarier fullsatta, men totalt sett är det färre besökare än för ett par år sedan. Tyvärr fortsätter trenden med att det saknas patientföreträdare i en del paneler där ämnet rör patienter. Trist, vi förväntar oss en skärpning till nästa år.

Från Diabetes Stockholm deltog ordförande Emma Henriksson och Thomas Magnusson från Diabetes Sverige. Varje morgon deltog vi på *"Tillsammans, mötesplats för vård och politik."* Upplägget är lite annorlunda. Här låter man politiker fråga ut en panel av experter om sina hjärtefrågor. I ett antal av panelerna var Diabetes Stockholm patientexperten.

Denna nya arena, för tvärgående dialog om framtidens hälsa, vård och omsorg, startade i Almedalen 2022. I år fanns en röd tråd att frågorna som ställdes var kopplade till den parlamentariska kommittén som regeringen tillsatt och som ska se över huvudmannaskapet för vården. Spännande frågeställningar och intressanta diskussioner.

Vi fick även tid för ett antal möten med samarbetspartner från läkemedels- och medtechföretag, där vi diskuterade framtida aktiviteter och samarbeten. Dessutom passade vi på att lyssna på ett par seminarier som inte berörde diabetes. Det är viktigt att lära av andra branscher också.

Utbudet av seminarier och mötesplatser är mycket givande och Almedalsveckan är en bra arena att diskutera sjukvårdspolitik, utbyta kontakter och dela med sig av erfarenheter.

ENKÄT OM DIABETESVÅRD GAV VIKTIG INFORMATION

Under hösten gick vi ut med en enkät till de som lever med typ 2-diabetes. Kunskap om sin sjukdom och grundläggande utbildning är en prioriterad fråga i diabetesriktlinjerna. Här ser vi i svaren att endast 25 procent har fått grupputbildning. De övriga svarar att de fått skriftlig och muntlig information. Hela 23 procent har fått ingetdera. Här har Diabetes Stockholm en viktig roll att fylla.

När det gäller vad man ansåg fungerade bra på respektive vårdcentral kan vi glädjande konstatera att 63 procent ansåg att de fick bra bemötande. De förbättringar som önskades var att de ska få träffa samma läkare och att de vill se tydligare behandlingsmål som de sätter upp tillsammans med sin läkare.

Du kan läsa mer om enkäten och svaren vi fick på vår hemsida.

<https://diabetesstockholm.se/nyheter/enkat-om-diabetesvard-gav-viktig-information>

DIABETES 2.0

Genom systematiskt förbättringsarbete kan diabetesvården i regionen utvecklas. Tillsammans med konsultföretaget Sirona health solutions har föreningen tagit fram en projektidé som vänder sig till primärvården i regionen. Tanken är att vårdcentralen utifrån sin diabetesdata ska hitta utvecklingsområden, få stöd i förändrat arbetssätt och nå bättre resultat inom diabetesvården. Vilket i sin tur resulterar i friskare patienter och minskad risk för komplikationer.

Under året har föreningen träffat ett antal tjänstemän i regionen, politiker, företag med flera och presenterat projektidén. Det finns en gemensam samsyn att diabetesvården i primärvården har utvecklingspotential. Diabetes Stockholm vill vara en del i det arbetet.

Sirona startar projektet i mindre skala under 2025 och föreningen kommer att delta som rådgivare och expert.

SAMVERKAN, PATIENTRÅD OCH NÄTVERK

Diabetes Stockholm sitter med i en rad patientråd, samverkansgrupper och nätverk. Vi tror att det är tillsammans med andra vi kan göra skillnad.

FUNKTIONSRÄTT STOCKHOLMS LÄN

Diabetes Stockholm deltar regelbundet på ordförandemöten inom Funktionsrätt. Vi medverkar också på temamöten som Funktionsrätt bjuder in till när ämnet är relevant för våra medlemmar.

Som medlem i Funktionsrätt Stockholms län finns vi också med som representanter för hela funktionshinderrörelsen i samverkansråd och gemensamma möten och projekt. Det är bra tillfällen att utbyta erfarenheter och uppdatera varandra på viktiga frågor.

LÄKEMEDELSKOMMITTÉNS BRUKARRÅD

Brukarrådet består av deltagare från patient- och pensionärsorganisationer. Rådet leds av tjänstemän från hälso- och sjukvårdsförvaltningen med ansvar för läkemedel. Det är viktigt att finnas med i samverkansgrupper och brukarråd för att lyfta fram patientperspektivet.

PATIENTRÅD VID AKADEMISKT SPECIALISTCENTRUM, ASC

Vid patientrådsmöten deltar representanter från patientföreningarna inom neurologi, diabetes, obesitas och reumatologi tillsammans med representanter från de olika specialistmottagningarna på ASC. Möten hålls regelbundet under året och både patientrepresentanterna och professionen kan lyfta frågor för diskussion.

Ett par medlemmar från föreningen är också med och träffar läkarstudenter. Där delar de med sig av hur det är att leva med diabetes och ger tips på vad läkaren kan tänka på i mötet med en person med diabetes.

TRÄFF MED AKADEMISKT PRIMÄRVÅRDSCENTRUM

Vi har genom åren träffat dem som arbetar på Akademiskt primärvårdscentrum ett par gånger om året. Under 2024 har deras verksamhet omorganiserats en del och de finns numera på Liljeholmens vårdcentral. Den är en av tre universitetsvårdcentraler i Region Stockholm.

Deras mål är att skapa en dynamisk miljö där hälso- och sjukvård, fortbildning, utvecklingsarbete, innovation och forskning är prioriterat. Pedagogiska uppdrag för studenter integreras - för att göra primärvården ännu bättre för våra patienter. Deras uppdrag är bl. a. inom ämnesområden som kardiovaskulär prevention och endokrina sjukdomar.

Vi diskuterar nu hur vårt samarbete kan utvecklas för att förbättra vården och resultaten för de som lever med diabetes. Vi träffade både enhetschefen och diabetesteamet vid dessa tillfällen.

MÖTE MED LEADING HEALTH CARE, LHC, OM STATLIG STYRNING AV VÅRDEN

Under året har vi deltagit på flera möten där vi diskuterat hur vi ska ta oss an och bidra till utredningen av ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården.

Tillsammans med stiftelsen LHC har vi arbetat med konkreta case (vårdområden) där ett ökat inslag av statliga styrmedel kan vara ändamålsenligt. Casen vi fördjupar oss i kommer att utgå från observerbara ojämlikheter för patienter utifrån regionala skillnader. De fallstudier vi så här långt har landat i är:

- Hjälpmedelsområdet – ekonomiska orättvisor för patienters egna kostnader
- Psykologtjänster – regionala skillnader i tillgång inom primärvården
- Läkemedelsområdet (med ev. fokus på särskilda läkemedel) – regionala skillnader i införande och användning

Diabetes Stockholm har valt att delta i diskussionen kopplad till hjälpmedel. Frågan är alltså om ökad statlig styrning skulle ge en mer jämlik och rättvis hjälpmedelsförskrivning.

ADVISORY BOARD

Som patientförening får vi förfrågningar om att delta i så kallade advisory boards. Det är en grupp personer som erbjuder rådgivning till en organisation eller ett företag.

Denna gång var det medicinteknikföretaget Abbott som bjöd in läkare från diabetesvården och oss patientföreträdare, för att prata om fördelar och nackdelar med förskrivning av kontinuerlig glukosmätning även för de med typ 2-diabetes.

Vi kan verkligen bidra med helt andra perspektiv än de som arbetar inom vården, därför känns det viktigt för oss att tacka ja och medverka i dessa forum.

EUROPEISK KONFERENS I UPPSALA

Genom Funktionsrätt Sverige blev vi rekommenderade att medverka på en konferens om ett europeiskt forskningsprojekt, COST Action ENABLE Adherence.

Projektet arbetar för att skapa bättre kunskap och medvetenhet om följsamhet och hur olika digitala teknologier kan bidra till en bättre följsamhet och en ökad livskvalitet.

Nya insatser och tekniker utvecklas och förfinas ständigt, men deras effekter på hälsan och konsekvenserna för hälsosystemen är inte alltid tydliga.

Som patientföreträdare fick vi ge ett patientperspektiv på de olika föredragshållarnas ämnen och frågor. Roligt, intressant och svårt, men väldigt lärorikt.

PARTNERMÖTE PÅ LEADING HEALTH CARE

Leading Health Care bjuder regelbundet in till partnermöten. Varje möte inleds med en föreläsning om ett aktuellt ämne. Ett projekt som presenterats är Asset som handlar om precisionshälsa med fokus på prevention av autoimmuna sjukdomar. Projektet ska utveckla AI-algoritmer för att identifiera individer som riskerar att utveckla typ 1-diabetes och möjliggöra prevention och tidig behandling. Visionen är att typ 1-diabetes på sikt ska ingå i ett allmänt screeningprogram för barn och kunna botas.

Vi har också regelbundet diskuterat vårdansvarskommitténs uppdrag och huvudsekreteraren i utredningen, som deltog på ett Partnermöte, berättade om hur kommitténs arbete går till. De har som uppdrag att se om staten kan ta ett större ansvar för hälso- och sjukvården.

DIALOGFORUM, TANDVÅRDS- OCH LÄKEMEDELSFÖRMÅNSVERKET, TLV

Varje år bjuds vi in till ett dialogforum med TLV. Det är representanter från funktionshinderorganisationer och pensionärsorganisationer som medverkar. Denna gång ingick Diabetes Stockholm i programkommittén och hade då möjlighet att påverka programmet. Detta var ämnen som kom upp.

Nya HTA-förordningen inom EU. Hur berör den patientsamverkan? HTA-förordningen ska bland annat säkerställa kvalitén i ny teknik, medicin och medicintekniska produkter genom samordnade bedömningar. Läs mer här: <https://www.tlv.se/om-tlv/internationella-samarbeten/hta-forordningen.html>

- Lägesuppdatering avseende Farmaceutiska tjänster på apotek
- Förstärkt högkostnadsskydd för äldre och en framtida riskbedömningsmodell i tandvården
- Aktuella frågor på TLV. Agneta Karlsson, generaldirektör, TLV
- TLV:s roll vad gäller läkemedelstillgång – TLV svarar på frågor från dialogforum.

SAMARBETE MED APOTEKET AB

Under året har vi haft ett samarbete med Apoteket AB. Syftet är att gemensamt öka kunskapen om diabetes hos allmänheten. Apotekets kundsklubsmedlemmar har erbjudits möjlighet att delta på digitala diabetesutbildningar. Vi har också vid två tillfällen funnits på apoteken i Viksjö och i Arninge där vi delat ut informationsmaterial och svarat på frågor.

Två webb-sändningar med Apoteket live har genomförts, ett med tema *Sex och diabetes* och ett med tema *Så tar du hand om dina fötter*.

MÖTE MED EUROPAKOMMISSIONEN

Europakommissionen bjöd in till ett möte om EU, konkurrenskraft och framtidens utveckling kring hälsodata. En angelägen fråga även för oss som regional förening eftersom detta påverkar vårdens möjligheter att hantera hälsodata.

SAMVERKAN OCH KUNSKAPSIINHÄMTNING

Föreningen träffar regelbundet företag inom diabetesvården. Syftet är erfarenhetsutbyte, att lära sig mer om nyheter inom området och diskussion kring gemensamma intresseområden.

Under året har vi träffat Astra Zeneca, Novo Nordisk, Boehringer Ingelheim, Sanofi, VistaFeet, Rubin Medical, Medtronic och Abbott.

PATIENTNÄMNDEN

Patientnämndens förvaltning i Region Stockholm böjd in patient- och pensionärsorganisationer samt organisationer som företräder personer med en funktionsnedsättning till en workshop. Syftet med workshopen var i första hand att diskutera hur vi gemensamt kan arbeta för att öka kännedomen om patientnämndens verksamhet. Det vi skickade med var att även patientnämnden kan efterfråga och dra nytta av våra organisationers kunskap, erfarenheter och kompetens.

GENERALDIREKTÖR AGNETA KARLSSON, TLV, FRAMTIDSSPANAR PÅ FÖRENINGENS SOMMARMINGEL

För att värna om våra kontakter med andra intresseorganisationer, företag, professionen inom diabetesvården och samarbetsparternas, bjuder vi in till ett mingel varje år.

Vi bjuder in en intressant gäst som får göra en "spaning" på vårdområdet. I år besöktes vi av Agneta Karlsson, generaldirektör för TLV. Hon spanade om patienten i vården, prioriteringar och prevention och gav en liten utblick i Europa med anledning av EU-valen.

FÖRENINGSGRUPP

ERBJUDA ENGAGEMANG

En viktig del i föreningens verksamhet är möjligheten för våra medlemmar att vara engagerade. De kan vara med och sprida kunskap om diabetes och om föreningen, vara kursvärd på våra utbildningar eller delta i det viktiga påverkansarbetet.

Våra medlemmar sitter också med i brukarråd, är ute och föreläser, sprider patientperspektivet på konferenser och seminarier som arrangeras av myndigheter, samarbetspartners och företag.

AMBASSADÖR PÅ MIN VÅRD CENTRAL

Ett par medlemmar har tagit på sig uppdraget att vara ambassadör på sin vårdcentral. Det betyder att man ansvarar för kontakten med vårdcentralen, berättar om föreningen, om vad vi erbjuder och tar med sig material till diabetessjuksköterskan eller annan personal.

Syftet är att fler vårdcentraler ska känna till Diabetes Stockholm och tipsa sina patienter om föreningens verksamhet. Vi tror att genom utbildning och genom att träffa andra i samma situation, kan personer med diabetes må bättre och undvika komplikationer.

SAMVERKANSPROJEKT – STARKARE TILLSAMMANS

Tillsammans med riksorganisationen Diabetes Sverige har föreningen drivit ett projekt med syfte att stötta och stärka andra regionala föreningar. I projektet har man arrangerat ett samverkansmöte för utbyte av idéer mellan de regionala föreningarna samt utvecklat samverkan med Apoteket AB, med mera. Projektet löpte till och med juni 2024.

KUNSKAPSSPRIDNING

AKTIVITETER OCH UTÅTRIKTAD VERKSAMHET

DIABETESFORSKNING FÖR ALLA - KAROLINSKA INSTITUTET

Karolinska Institutet bjöd in till en dag om diabetesforskning. Diabetes Stockholm, Diabetes Sverige, Svenska Diabetesförbundet och Barndiabetesfonden var medarrangörer.

Föreningarna hade möjlighet att ha ett bord i foajén och informera om sin verksamhet och värva medlemmar. Programmet var uppdelat i två delar med fokus på typ 1- och typ 2-diabetes.

Arrangemanget var välbesökt, lokalen kunde ta 250 deltagare och det var fullt på båda passen.

Det var givande föredragningar och deltagarna vi pratade med var mycket nöjda.

FÖRELÄSNING OM MEDICINTEKNIK

Efter föreningens årsmöte i maj föreläste Jarl Hellman från Akademiska sjukhuset i Uppsala om ny medicinteknik för både typ 1- och typ 2-diabetes.

Föreläsningen finns att se på Youtube.

<https://www.youtube.com/watch?v=iBPvYj5p4AQ>

SENIORFESTIVALEN I ÄLVSJÖ

I oktober hölls Seniorfestivalen i Älvsjö. Föreningen deltog under dessa tre dagar. Ett bra tillfälle att träffa många seniorer, prata om diabetes och värva medlemmar. I takt med att mässan blir mindre för varje år, blir det tyvärr svårare att värva medlemmar.

16 nya medlemmar värvades detta år.

Trots färre antal värvade medlemmar är Seniorfestivalen en bra arena för föreningen att delta på utifrån uppdraget att öka kunskapen om diabetes samt öka kännedomen om föreningen.

SENIORDAGEN I HUDDINGE

Huddinge kommun arrangerar årligen seniordagarna där ett antal utställare, intressanta för kommunens äldre invånare, bjuds in. Föreningen fanns på plats för att berätta om vår verksamhet och sprida kunskap om diabetes.

SENIORDAGEN I KUNGSTRÄDGÅRDEN

Den 7 maj var föreningen med som utställare på Seniordagen i Kungsträdgården. Vi berättade om diabetes och prediabetes för besökarna.

För att värva medlemmar hade vi tagit fram ett erbjudande om en kurs.

Vi lyckades värva 9 medlemmar och hade många givande samtal med förbipasserande.

KUNSKAPSTRÄFFAR DIABETES PÅ ARABISKA

För fjärde gången genomförde vi Kunskapsträffar Diabetes. Detta är ett samarbetsprojekt mellan Diabetes Stockholm, Syriska föreningen i Stockholm och företaget Boehringer Ingelheim.

Under tre heldagar erbjuder vi en utbildning om typ 2-diabetes på arabiska till personer som är medlemmar i Syriska föreningen. Utbildningen leds av en arabisktalande diabetessjuksköterska.

UPPFÖLJNINGSMÖTE SYRISKA FÖRENINGEN

Tillsammans med Syriska föreningen bjöd vi in alla tidigare deltagare på Kunskapsträffar till en uppföljningsträff. Hela 48 personer kom och lyssnade på diabetessjuksköterskan Sandy som, på arabiska, gav en intressant föreläsning och bjöd in till frågor.

Vi är väldigt glada för samarbetet med Syriska föreningen och hur mycket dessa träffar ger både till deltagarna men också till oss på Diabetes Stockholm.

VÄRLSDIABETESDAGEN

14 november uppmärksammas diabetes världen över. Föreningen deltog på en rad aktiviteter för att uppmärksamma diabetes och öka kunskapen både hos våra medlemmar och hos allmänheten.

BLODSOCKERTEST PÅ S:T GÖRANS SJUKHUS

Besökare och personal fick möjlighet att få sitt blodsockervärde testat av diabetessjuksköterskor på S:t Görans sjukhus. Diabetes Stockholm fanns på plats för att sprida kunskap om diabetes. Ett mycket populärt arrangemang.

EN AGENDA FÖR BRA DIABETESVÅRD HELA LIVET

Dagens Medicin arrangerade i samband med Världsdabetesdagen ett seminarium med fokus på diabetes hela livet. Deltog gjorde professionsrepresentanter och patientföreningar. Förutom föreläsningar genomförde man en workshop utifrån olika teman.

Diabetes Stockholm deltog på plats och lyfte fram föreningens perspektiv på god vård hela livet. Det gick även att lyssna på föreläsningarna och redovisningarna från gruppdiskussionerna digitalt.

STORT EVENT UNDER KVÄLLEN

Världsdabetesdagen avslutades med ett samarrangemang av Diabetes Stockholm, Diabetes Sverige, Diabetic Design och Barndiabetesfonden som tillsammans uppmärksammade årets Världsdabetesdag.

Vi erbjöd föreläsningar om stress, forskning inom typ 1-diabetes, egenvård vid typ 2-diabetes och en inspirationsföreläsning av Domino Stålvant, som själv lever med typ 1-diabetes. Över 300 besökare kom och 16 utställare fanns på plats för att berätta om sina produkter och tjänster. Ett väldigt uppskattat event.

Radio P4 gjorde en intervju med diabetessjuksköterskan Annika Magnusson, som var föreläsare på eventet. Inslaget handlade om hur man upptäcker typ 2-diabetes och vad man kan göra för att undvika att utveckla diabetes.

SOCIALA MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Antalet följare ökade stadigt på **Instagram**. I snitt publicerades tre inlägg per vecka. Här kan föreningen lyfta aktuella frågor, tipsa om aktiviteter och sprida kunskap. Inlägg som har länk till föreningens hemsida, likt den på bilden, har stor genomslagskraft och når många personer på Instagram.

Facebookinlägg gjordes i snitt tre gånger per vecka. Här kan vi se att interaktionen har minskat de senaste åren. Dock ser man att annonsering på Facebook fungerar och är ett sätt att värva medlemmar.

LinkedIn är en kanal där vi ser en ökad aktivitet bland andra aktörer. Föreningen lägger kontinuerligt upp information om vad vi gör, delar debattinlägg och marknadsför föreningens arbete.

Nyhetsbrevet skickas ut per e-post och har närmare 2 500 mottagare. Mottagarna är medlemmar och personer utanför organisationen som vill prenumerera.

Över hälften öppnar och läser nyhetsbrevet, vilket är en bra siffra. Nyhetsbrevet har stor genomslagskraft när det gäller kursanmälningar och bjuder in till interaktion och besök på vår hemsida. Det är sällsynt med avregistreringar. Nyhetsbrevet skickas ut ungefär 1 gång i månaden och vid särskilda event.

Sagt och Gjort är vårt nyhetsbrev med fokus på föreningens intressepolitiska arbete. Informationen kommer fyra gånger per år. Alla utgåvor av Sagt och Gjort går att hitta på föreningens webb.

Våra filmer finns på **Youtube**. Under året gjordes en film om injektionsteknik för att undvika fettkuddar när insulin injiceras. Här kan du se filmen om injektionsteknik.

<https://diabetesstockholm.se/halsa-och-vard/insulin>

Leva med diabetes är föreningens medlemstidning och gavs ut med fem nummer under 2024. Tidningen når alla medlemmar i föreningen och de flesta vårdcentraler och sjukhuskliniker i Stockholm.

Den går också ut till andra föreningar i landet som är medlemmar i Diabetes Sverige. Den finns också på bibliotek. Tidningen skickas även ut i ett Wordformat till dem som har nedsatt syn, då kan de lyssna på tidningen via skärmläsare i stället.

PODD FÖR HÅLLBART FÖRÄLDRASKAP

Högt & Lågt-diabetespodden har under året gett ut 12 avsnitt. Till podden bjuds spännande gäster in som utifrån olika perspektiv belyser hur det är att leva tillsammans med eller möta barn och ungdomar med typ 1- diabetes.

Samtalen leds av Petra Andersson, styrelseledamot och förälder till ett barn med typ 1-diabetes, och Liselott Adsjö som är KBT- och parterapeut.

Ämnen som stress, ätstörning, relationer, teknik, forskning med mera har lyfts och varje avsnitt hade mellan 500–700 nedladdningar.

Vi har haft sponsring på fem avsnitt från Medtronic och tre avsnitt från Barndiabetesfonden.

Om podden ska kunna fortsätta spelas in under 2025 behöver vi få fortsatt sponsring.

Gå gärna in och lyssna på avsnitten. Tips om stress och oro eller lär dig mer om senaste nytt om forskning.

<https://info4aya.podbean.com/>

EGENVÅRDSUTBILDNING

Våra kurser leds av olika experter såsom läkare, diabetessjuksköterskor, dietister och samtalscoacher. Kurserna riktar sig till alla som lever med diabetes eller personer som vill lära sig mer om diabetes. Även anhöriga och yrkesverksamma inom hälso- och sjukvården är välkomna att delta på våra kurser.

Utöver kunskap och fakta om diabetes tas även andra ämnen upp i kurserna så som livsstilsfaktorer, samsjuklighet och stresshantering. Vi vill främja en god hälsa samt ge preventiv kunskap i syfte att minska risker för komplikationer. Vi ser även ett behov att erbjuda kunskap om prediabetes för att minska risken att utveckla typ 2-diabetes.

Allt du behöver veta om typ 2-diabetes, Fulltecknad!!!

Torsdag, 27 mar, 18:00 – 20:00

Fulltecknad. Reservlista finns.

Grundkurs om typ 2-diabetes. Vad påverkas ditt blodsockret av och vad kan du själv göra för att nå ett bra blodsocker? Utbildning vid ett tillfälle på Upplandsg.3.

Caféträff för dig med typ 2-diabetes

Torsdag, 03 apr, 14:00 – 15:30

Kom på en fika på kansliet och träffa andra som också lever med typ 2-diabetes. Här kan du utbyta erfarenheter, glädjeämnen och känna igen dig i andras tankar och känslor.

Stress och diabetes

Måndag, 28 apr, 18:00 – 20:00

Lär dig mer om stress, diabetes och återhämtning. Vad menas med diabetesrelaterad stress? Vad händer egentligen fysiskt? Vad kan man göra för att främja återhämtningen? Utbildning vid ett tillfälle på Upplandsgatan 3.

INTRESSEGRUPPER OCH CAFÉTRÄFFAR

Föreningen erbjuder förutom utbildning möjlighet att komma på caféträffar eller vara med i en intressegrupp. Syftet är att träffa andra som lever med sjukdomen, utbyta erfarenheter och känna en gemenskap.

Just nu har vi intressegrupp för personer med typ 2-diabetes, äldre med typ 1-diabetes och unga vuxna med typ 1-diabetes. Caféträffarna hålls både på dag- och kvällstid.

STATISTIK KURSANMÄLNINGAR - EGENVÅRDSUTBILDNINGAR 2024

Totalt 959 anmälningar (VT 556, HT 403)

Våren 2024

8-jan	Mat handlar om känslor	Fysisk
24-jan	Introduktion nya kursvärdar	Fysisk
25-jan	Diabetes och magen	Fysisk
1-feb	Allt du behöver veta om typ 2-diabetes	Zoom
8-feb	Träning och typ 1-diabetes	Fysisk
12-feb	Allt du behöver veta om typ 2-diabetes, återträff	Fysisk
21-feb	Patientföreträdareutbildning, studiecirkel (6 träffar)	Fysisk
6-mar	Diabetes typ 1 kolhydrater, fördjupning	Fysisk
7-mar	Diabetes och hjärthälsa	Zoom
13-mar	Kurs för föräldrar till barn/ungdomar med typ 1-diabetes	Zoom
14-mar	Caféträff för dig med diabetes typ 1	Fysisk
11-apr	Caféträff för dig med diabetes typ 2	Fysisk
17-apr	Temakurs: leva med typ 2-diabetes	Fysisk
25-apr	Vad är prediabetes?	Fysisk
29-apr	Digital grundkurs typ 2, Apotekets kundklubb	Zoom
16-maj	Allt du behöver veta om typ 2-diabetes	Fysisk
29-maj	Prata om mat med dietist, även för Apotekets kundklubb	Zoom

Hösten 2024

28-aug	Caféträff för dig med typ 2-diabetes	Fysisk
4-sep	Injektionsteknik	Fysisk
5-sep	Mat handlar om känslor	Fysisk
25-sep	Diabetes och ögat	Zoom
26-sep	Caféträff för dig med diabetes typ 1	Fysisk
10-okt	Caféträff för dig med typ 2-diabetes	Fysisk
23-okt	Diabetes och fothälsa	Fysisk
29-okt	Diabetes- vad händer i kroppen?	Zoom
30-okt	Inspirationsföreläsning om mod	Zoom
6-nov	Allt du behöver veta om typ 2-diabetes	Zoom
27-nov	Temakurs: leva med typ 2-diabetes	Fysisk
28-nov	Diabetes typ 1 kolhydrater, fördjupning	Zoom
4-dec	Stress och diabetes	Zoom
5-dec	Mat handlar om känslor	Fysisk

STÖD TILL INNOVATION OCH UTVECKLING

DIABETESPRISET 2024

Syftet med priset är att uppmärksamma team eller personer som bidrar till utveckling inom diabetesområdet. Diabetespriset 2024 tilldelades diabetessjuksköterskan Susanne Nordlander på Södersjukhuset.

Juryns motivering:

En coach som, med sitt till varje situation anpassade bemötande, är värdig att leda ett landslag på rätt väg.

Susanne Nordlander kan med sin enorma kunskap och erfarenhet hitta fram till alla tänkbara olika personlighetstyper.

Hon bemöter varje patient just där han eller hon befinner sig i livets alla olika svängar och faser. Hon är kompetent och ständigt uppdaterad, en fast punkt som alltid går att förlita sig på när det behövs som mest.

Många har haft förmånen att ha Susanne som stöttepelare under de 44 år hon arbetat som diabetessjuksköterska.

EKONOMI

Föreningens verksamhet finansieras via medlemsavgifter, projektmedel samt ett intressepolitiskt bidrag från Region Stockholm. Bidraget för det intressepolitiska arbetet minskades tyvärr under 2024 med 20 procent. Det har fått stora konsekvenser för föreningens ekonomi. Våra huvudsakliga kostnader är fasta eller bundna i avtal vilket, trots en hel del besparingsåtgärder, resulterat i ett kraftigt underskott.

Föreningen måste fortsatt se över sina kostnader och hitta nya intäktskällor för att åter få en ekonomi i balans.

ÅRSREDOVISNING

Vill du ta del av föreningens årsredovisning kan du besöka diabetesstockholm.se eller kontakta kansliet per telefon 08-654 00 40 eller via mejl till info@diabetesstockholm.se

FÖRTROENDEVALDA

STYRELSE

Emma Henriksson	Ordförande
Susanne Meyer Söderlind	Vice ordförande
Kenneth Matz	Ekonomiansvarig
Petra Andersson	Ledamot
Kurt Gerok Andersson	Ledamot
Ylva Hultman	Ledamot
Leif Rönngren	Ledamot
Thomas Magnusson	Ledamot
Fanny Sellberg	Ledamot

REVISORER

Eva Lagging	Förtroendevald revisor
Stefan Lööf	Ersättare förtroendevald revisor
RSM	Auktoriserad revisionsbyrå

VALBEREDNING

Anders Ekholm, sammankallande
Bo Holmberg

RIKSORGANISATION

Diabetes Sverige är ett rikstäckande diabetesförbund med verksamhet på en rad platser i landet. Som medlem i Diabetes Stockholm är man också medlem där.